

Někteří umělci v denících a jiní v provolání stěžují si do ničení uměleckých památek. Je to vandalství rozbít věc, jež vás uráží? Ti, kdo strhli vítězný sloup, neučinili to ze svévole, odstranili věc, jež je vyzývala. Myslím, že každý člověk by zničil hanopis, byť by i byl krásně rýmovaný, a že by nestrpěl tupení ani vybraného. Namítá se, že nebylo třeba viděti v zničené práci než baroko — nuže přestaňte s tímto tvrzením; nemůžeme neviděti obsahu, barokní forma není již naší řečí, je cizí a nepřátelská. Má zůstatí znamení hanby, protože je barokní? K. Teige v Čase míní: u uměleckého díla rozhoduje jen kvalita — můžeme si zalíbiti třeba poezii ultrakatolickou. — O obou větách není sporu, leč ani tehdy, uznáme-li umělecky katolickou poezii, nedáme ji do čítanek a nebudeme ji přednášet na ulicích, vždyť katolické umění není z našeho světa. Jestliže se dějepiscové domnívali, že mariánský sloup je krásná barokní práce (toto mínění není u nich obecné), měli jej schovati do muzea. Dojde-li k novému soudu, lid, jenž barokovým formám ani trochu nerozumí, strhne takové sochy znovu a stokrát za sebou. Co je platno mluvití davu o obstojném baroku, nevidí-li špetku krásy ani v nejlepším. My zamítáme tuto starožitnost tak tvrdošíjně jako dr. Harlas moderní umění. Pomníky na náměstích jsou snad naším jediným uměleckým statkem, přejeme si, aby byly obrazem toho, co žijeme, naší současné pravdy. To, co je nám drahé z minulosti, uchováme, leč neříkejte, že by to měla být socha, jež se nám šklebí a spílá. Pro tvar, jenž se nezdá ani pěkný, neušetříme sloupu, vždyť nezáleží jen na tom, jak je něco uděláno, ale jde i o to, co to je.

Jste sběratelem starožitností? Pak jste kulturní člověk a asi boháč. Budete-li stavět vilu, ať je barokní! Máte vliv na noviny, tedy vyčiňte Janákovi, že staví na Václavském moderně,

zdvihněme na to komisi — škoda, že je památkový úřad tak nepokrokový, vždyť se mu ta „futuristika“ líbí. Vy měšťáci jste všichni pro baroko a tak slušné rodině nezbývá, než opatřit si aspoň empírovou sklenici, aby měla něco barokního. Proboha, co vy, v těchto věcech skoro vždycky nevzdělaní, děláte s těmi předměty? Překážejí a v soukromí shledáváte je ošklivými. Vždyť je to jisto, že se vám z umění nejvíce líbí skříň U města Paříže, Láďa Novák a Hašler. Nasaďte si čepce a paruky, ach — bylo by to také velmi rozmarné.

Tvar věcí, jež jsou v lidovém užívání, udá umělec, odvodiv jej ze současnosti. Nechť jeho moderní umělecká tvorba má nejvíce místa.